

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 9 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 3. februar 2020 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Suzana Tratnik: **TOMBOLA ALI ŽIVLJENJE** (odlomek)

ODPUSTITI ALI NE ODPUSTITI

Še malo sem stal in ga gledal pod svojimi nogami, nepremičnega, potem pa sem se obrnil in šel proti vratom. Kam pa naj bi?

»Kaj je, pob, ne boš zamenjal pleníc svojemu ta staremu?«

Vsi so se smejali. Zato sem šel nazaj. Moj foter je ležal pod šankom, poscan, tisti prasec pa je zbijal šale na moj račun.

»Nalomil te bom!« sem rekel skozi zobe in se počasi bližal.

Dlani so se mi same stisnile v pest. Lahko bi se grdo končalo, toda tip je zaštekal. Rekel je: »Zaradi njega bi ti šel v zapor? Ne bodi neumen. Izzovi me, kot se spodobi. Polaganje rok. Če zmagaš, dobiš petsto dinarjev!«

Usedla sva se za mizo in zavihala rokave, postavila komolce na ravno črto in sklenila dlani. Tip je bil videti močan, ne prestar, čez štirideset, ravno prav mišičast in ne dovolj trezen za boj. Nakladal je, da je kaskader, da snema filme v Belgiji in Skandinaviji in Ameriki. Nisem mu čisto verjel. Ni me brigalo. Stiskal sem zobe. Bil sem jezen. Na svojega poscanega fotra.

Premagal sem kaskaderja. Položil sem njegovo roko na mizo. Vsi so se smejali. Tokrat njemu.

»Kaj bi rad v življenju?« me je vprašal, kot da bi bil kaka socialna delavka.

»Rad bi bil najmočnejši,« sem bleknil, ne da bi razmišljal. »Nepremagljiv.«

»To si že,« mi je rekel.

»Kje je moja nagrada?« sem ga terjal.

Skomignil je z rameni. Bil je lažnivec in nakladač, jaz pa še enkrat bedak in pravi trot. Nasral me je s prazno obljubo za petsto dinarjev, če ga premagam v polaganju rok. Predme je postavil kozarec piva in se dobrodušno smejal.

»Nimam več celih petsto dinarjev, sem malo počastil, ker me že dolgo ni bilo v teh krajih,« je rekel in se zresnil. »Veš, kaj ti povem, fant? Naučiti se moraš odpuščati. Jeznega te nihče ne bo imel rad. Če mi lahko odpustiš, je to največ, kar ti lahko dam. Pa piješ na moj račun, seveda!«

Moram priznati, tip je bil res frajer. Res ne vem, zakaj ga nisem skloftal.

Zvečer sem prvič nastopil v službi redarja, močan in nepremagljiv. Priznam, jezen sem na mamo, ker je naredila samomor. Na ateka, ki se napol mrtev vlačí po gostilnah. Na sestro, ki ne pride domov, ker ne ve, kje je to. Na folk, ki me hoče na vratih diskoteke nategniti za vstopnico. Nase. Vedno sem jezen, ker se bojim odpuščati in ker ne vem, kaj narediti, če te ima kdo rad.

Z močjo svojih rok sem si priigrjal tisto, česar ne morem vzeti. To je to.

dinar – denarna enota

trot – omejen, neumen človek

(Vir: Suzana Tratnik: Tombola ali življenje. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016. 90–91.)

NAVODILA

- Opreделите odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Kako se »kaskader« odziva na pripovedovalčevo ravnanje in kako sprejme svoj poraz? Kaj ob tej izkušnji pripovedovalec spozna o sebi? Citirajte poved, s katero to najbolje izrazi.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o pripovedovalčevem ravnanju. Ob primeru iz življenja presodite pomen odpuščanja.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Dane Debič: TOKOVI ŽIVLJENJA (odlomek)

Zunanje razkošje barv in daljav in globin je zapustilo sledi tudi v njeni miselnosti. Bila je vsaj toliko sproščena, da je sprejela pogovor, ki ga je Miki poskušal vpeljati. To je bila njegova metoda, tisti pogovor iz nekoč, da, metoda s pogovori in zbližanjem z besedami.

Nji pa se ni hotelo nenadnega in potem vztrajnega zbližanja v zanosih.

»Bojana,« je rekel. »Tile najini poročni dnevi niso posebno medeni zate? Opazujem te! Ti sploh ne veš, da si otožna in bi bilo morda bolje, če se vrneva na poročni urad v Ljubljano in tam raztrgava listino ... Jaz te prosim, Bojana, potrpežljivosti in zaupanja! Morda se me le navadiš. Šment, karkoli ti bo ugajalo, ti bom nudil ...«

»Nikar ne pros! Pravico imaš! Pravico imaš do moje ljubezni, toda ... Miki, jaz je zdaj ne čutim. Ves teden se trudim, da bi uskladila svoje misli in želje tako, da bi bilo za najin zakon prav. Menda ne bo nikoli prav ...«

»Potem se nisi poročila z menoj zaradi ljubezni!« je vprašal.

Potrto vprašanje. Trudi se, da ne bi opazila njegovega užaloščenega pogleda.

»Precej rada bi odgovorila,« je rekla. »Toda ne zastavljam mi toliko vprašanj! Zmogla bi se zlagati ... O vsem tem še nimam jasnega ...«

»... pojma!« je zamomljal.

»Moj Miki,« stresla se je po celem životu.

Prijel ji je visečo roko. Dvignil jo je k svojim ustnicam. Drsal ji je z ustnicami po členkih. Gledala je mimo njega na morje, ki je sesalo vase večerne barve in je bilo razgrnjeno daleč kot mojstrsko zlitje slikarske palete.

»Ti si nesrečna poleg mene,« je dejal. »Tak človek sem menda. Nikdar nisem bil privlačen za ljudi. Trudil sem se, da bi bil zate ... Vedno sem na ljudeh odkrival, da jih odbijam. Vse sem hotel združiti v sebi, vse finese družabnih odnosov in jalovi uspehi ... Nisi ustvarjen. Ne gre. Nič mi ne gre!«

Razvnet obraz. To mu manjka, je pomislila, to navdušenje in razvnetost. Povsem je spremenjen, ko se hoče skrajno pobit še do nečesa dokopati. Potem ni tako brezupno, je pomislila dalje.

»Morala bi te spoštovati, Miki,« je zastokala. »Zakaj ne ravnaš vedno odločno? Iz tebe veje nekaj puhlega in nedograjenega ...«

»Slišal sem že to!« je rekel.

»Slišal si in ponavljala ti bom! Kaj misliš, da se da človeka narediti?«

»Ti bi me lahko storila!« je rekel.

(Vir: Dane Debič: Tokovi življenja. Ljubljana: Prešernova družba, 1971. 112–113.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran